

prima instanță: N. Vascan

DECIZIE

22 iulie 2009

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Vera Macinskaia

Judecătorii Tamara Chișcă-Doneva și Tatiana Vieru

examinând în ședință publică recursul declarat de către Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” împotriva întreprinderii individuale „Teleaga-Max” cu privire la interzicerea utilizării fără autorizație a creațiilor din repertoriu și repararea prejudiciului material,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2008, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă

La 15 decembrie 2006, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” a depus cerere de chemare în judecată împotriva întreprinderii individuale „Teleaga-Max” cu privire la interzicerea utilizării fără autorizație a creațiilor din repertoriu și încasarea compensației.

În motivarea acțiunii reclamantul, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” a indicat că este organizația de administrare pe principii colective a drepturilor patrimoniale de autor și conexe care eliberează beneficiarilor autorizații/licențe pentru valorificarea obiectelor drepturilor de autor și conexe și colectează sumele datorate de utilizatori titularilor. Asociația reprezintă interesele autorilor și interpreților din Republica Moldova și din străinătate în baza contractelor încheiate a producătorilor de fonogramă și a editurilor muzicale.

În rezultatul controlului obștesc inopinat din 17 mai 2006, efectuat la întreprinderea individuală „Teleaga-Max”, s-a constatat valorificarea fără licență, prin interpretare publică în barul „Marina” de pe str. Trandafirilor, 13/1, mun. Chișinău, a operelor muzicale ale autorilor/titularilor, care au transmis drepturile lor patrimoniale, de interpretare publică, dreptul la remunerație spre gestiune colectivă Asociației „Drepturi de Autor și Conexe”.

La 13 iulie 2006, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” a înaintat pârâului pretenția nr.1-07/1770 privind obținerea licenței corespunzătoare de la Asociației „Drepturi de Autor și Conexe”, achitarea remunerației pentru perioada valorificării creațiilor fără licență, cu atenționarea despre ilegalitatea acțiunilor sale

și consecințele ce pot surveni în cazul nesoluționării în termen a litigiului, însă răspuns nu a primit.

Cere, reclamantul, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” interzicerea întreprinderii individuale „Teleaga-Max” să utilizeze fără autorizație creațiile din repertoriu, încasarea în beneficiul autorilor și interpreților a compensației în mărime de 40 500 lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 2472 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2007 acțiunea Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” a fost respinsă integral.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 decembrie 2007, a fost admis recursul Asociației „Drepturi de Autor și Conexe”, casată hotărârea primei instanțe și restituită pricina spre rejudecare în prima instanță.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2008 acțiunea a fost respinsă.

La 25 martie 2009, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” a depus recurs împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” în motivarea recursului a indicat că normele de drept material au fost aplicate eronat și concluziile primei instanțe sunt ilegale.

Reprezentantul recurentului, Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”, Ariadna Dodi, în ședința instanței de recurs a susținut recursul, cerând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Reprezentantul intimatului, ÎI „Teleaga Max” în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat fiind citat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu art.414 alin.(1) Cod de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a participantului la proces sau a reprezentantului, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea recursului.

Audiind reprezentantul recurentului, studiind materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 417 al.(1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să dea o nouă hotărâre fără a restitui pricina spre rejudecare, anulând hotărârea primei instanțe dacă nu este necesar să verifice suplimentar dovezile prezentate în instanță de recurs și dacă circumstanțele pricinii au fost stabilite de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat.

În ședința de judecată s-a constatat că reprezentanții Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” au efectuat un control la întreprinderea individuală „Teleaga-Max”. În rezultatul verificării au întocmit actul de control nr.9 din 17 mai 2006, în care este indicat că întreprinderea individuală „Teleaga-Max” a valorificat fără licență, prin interpretare publică în barul „Marina” de pe str. Trandafirilor, 13/1, mun. Chișinău, operele muzicale, ale autorilor/titularilor, care au transmis drepturile lor patrimoniale, de interpretare publică, dreptul la remunerație spre gestiune colectivă Asociației „Drepturi de Autor și Conexe”.

Prima instanță a respins integral acțiunea Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” menționând în motivarea concluziilor formulate că instanței de judecată nu i-au fost prezentate probe incontestabile că Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” are contracte cu autorii pieselor indicate în anexa nr. 1 la cererea de chemare în judecată, iar contractul de reprezentare a intereselor în domeniul interpretării publice din 12 februarie 2003 cât și contractul din 09 septembrie 2004, și cel din 22 martie 2001 nu confirmă împuternicirile din partea autorilor pieselor, acestea nu au fost întărite prin contractele cu autorii pieselor indicate. În plus, prima instanță a menționat că nu poate considera piesele indicate în anexa nr. 1 la cererea de chemare în judecată ca fiind protejate de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”. Din conținutul actului nr. 9 din 17 mai 2006 întocmit de către colaboratorul Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” reiese că la momentul întocmirii actului în incinta barului „Marina” din str. Trandafirilor, 13/1, mun. Chișinău era difuzat postul de radio „Hit-FM”. În act nu se conțin date privind ora când a început și s-a încheiat controlul obștesc fiind indicată numai ora 13.50, pentru ca instanța de judecată să poată stabili ce piesă sau ce emisiune era difuzată la acel moment în incinta barului „Marina” din str. Trandafirilor, 13/1, mun. Chișinău care-i aparține Î.I. „Teleaga Max” și să stabilească drepturile cărui autor/titular concret au fost încălcate. Mai mult ca atât, instanței de judecată nu i-au fost prezentate probe că Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” deține careva drepturi din partea postului de radio „Hit-FM” în vederea verificării ordinii și condițiilor de recepționare a semnalelor acestui post de către persoane fizice și juridice.

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile primei instanței neîntemeiate, ce contravin circumstanțelor pricinii și aplicării eronate a normelor de drept material.

Conform art.10 alin.(1) și art.24 alin.(1) Legea nr.293-XIII din 23 noiembrie 1994 privind dreptul de autor și drepturile conexe, autorului sau altui titular al dreptului de autor îi aparține dreptul exclusiv la valorificarea operei în orice formă și prin orice procedeu.

Drepturile patrimoniale prevăzute la articolul 10 pot fi transmise de către autori sau alți titulari ai dreptului de autor prin contracte de autor.

Conform art. 36 alin. (1) lit. f) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, organizația de administrare pe principii colective a drepturilor patrimoniale exercită în numele titularilor drepturilor de autor și ai drepturilor conexe pe care-i reprezintă, și în temeiul împuternicirilor primite de la ei orice acțiuni juridice necesare pentru ocrotirea drepturilor administrate de această organizație.

Din actele cauzei rezultă în mod cert că Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” administrează pe principii colective drepturile de autor și conexe, are încheiate cu autorii contracte de administrare a drepturilor acestora. În asemenea împrejurări, concluzia primei instanțe că Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” nu are împuterniciri legale să efectueze control în cadrul ÎI „Teleaga-Max”, contravine prevederilor art. 36 al Legii citate.

Este eronată concluzia primei instanțe de judecată, potrivit căreia cererea de încasare a compensației pentru violarea drepturilor de autor ar fi neîntemeiată din motiv că în momentul întocmirii actului nr. 9 din 17 mai 2006 în bar nu se aflau

clienți și, prin urmare, intimata nu a obținut careva profit de pe urma valorificării operelor.

Conform art.25 alin.(7) Legea nr.293-XIII din 23 noiembrie 1994 privind dreptul de autor și drepturile conexe, în contractul de autor remunerația de autor se stabilește în cote procentuale din venitul obținut de pe urma valorificării în modul corespunzător a operei sau sub forma unei sume fixe, sau conform tarifelor de remunerare, sau în alt mod. Guvernul, la propunerea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, de comun acord cu uniunile de creație, stabilește tarifele minime ale remunerației de autor și modul de aplicare a lor. În aceste cazuri contractele de autor nu pot stipula remunerația într-un quantum mai mic decât cel prevăzut de aceste tarife.

Punctul 13 anexa nr.3 la Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.641 din 12 iulie 2001 stabilește care sunt plătitorii și taxele trimestriale pentru difuzarea sau demonstrarea publică a operelor în scopuri ambientale.

Pe parcursul dezbaterilor judiciare a fost constatat că ÎI „Teleaga Max” valorifică obiectele dreptului de autor și conexe în scopuri comerciale, fără a dispune de licența corespunzătoare, iar faptul că nemijlocit în momentul controlului nu se realiza careva profit de pe urma valorificării operelor nu are relevanță la caz.

În contextul celor expuse, instanța de recurs consideră pretențiile formulate de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” întemeiate și care urmează a fi admise parțial.

Art. 38 alin. (1) lit. e) Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, prevede că titularul drepturilor exclusive de autor și al drepturilor exclusive conexe este în drept să ceară de la persoana care violează drepturile de autor achitarea unei compensații în mărime de la 500 la 500000 de lei în locul recuperării pierderilor sau percepției venitului.

Prin prisma prevederilor citate, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră echitabilă încasarea sumei de 20 000 lei cu titlu de compensație pentru folosirea creațiilor din repertoriul Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” în lipsa licenței corespunzătoare de către ÎI „Teleaga Max”.

În conformitate cu art. 94 al. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Din actele cauzei nu se confirmă că Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” a suportat careva cheltuiești de judecată, fapt care impune respingerea în această parte a cererii de chemare în judecată.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță, însă normele de drept material au fost interpretate și aplicate eronat, și nu este necesară verificarea suplimentară a căroră dovezi, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”, a casa integral hotărîrea primei instanțe și a emite o nouă hotărîre cu privire la admiterea parțială a acțiunii.

În conformitate cu art.417 al.(1) lit. c), art.419 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2008, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” împotriva întreprinderii individuale „Teleaga-Max” cu privire la interzicerea utilizării fără autorizație a creațiilor din repertoriu și repararea prejudiciului material și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial acțiunea Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” împotriva Întreprinderii Individuale „Teleaga-Max” cu privire la interzicerea utilizării fără autorizație a creațiilor din repertoriu și repararea prejudiciului material.

Se încasează din contul Întreprinderii Individuale „Teleaga-Max” 20 000 (două zeci mii) lei cu titlu de compensație pentru folosirea creațiilor din repertoriul Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” în lipsa licenței corespunzătoare .

Se interzice Întreprinderii individuale „Teleaga-Max” utilizarea fără autorizație a creațiilor din repertoriu Asociației „Drepturi de Autor și Conexe”.

În rest acțiunea se respinge.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
judecătorul

Vera Macinskaia

Judecătorii

Tamara Chișcă-Doneva

Tatiana Vieru